

ו' טבת ה'תשע"ו 18.12.15

מגזין מס' 359

שבת פרשת ויגש

קשר-שבועי מאת הרב יאיר קלב

הפתק הלבוי

טיהור האויר על ידי אותיות התורה

חיי האדם תלויים באויר שמסביבו. בלי אויר אי אפשר, ולפי סוג האויר שנושמים - כך הם החיים. כאשר חיים באויר של תורה ומצוות - אלו חיים בריאים; כאשר חיים באויר של כפירה - הרי אלו חיים בלתי-בריאים עם נטיה מתמדת לחלות במחלות מדבקות.

הרפואה הכללית-בסיסית הראשונה לכך היא לטהר את האויר. המשימה של טיהור האויר רובצת על יודעי ספר ויודעי תורה. טהרת האויר היא על-ידי אותיות התורה.

כשנמצאים בחנות, הולכים ברחוב, נוסעים ברכבת - ואומרים אותיות של תורה, מטהרים בכך את האויר. על כל אחד מיודעי ספר ויודעי תורה לזכור כלשהו בעל-פה: חומש, תהלים, משניות, תניא - כך שבכל הזדמנות ובכל מקום יוכל לחשוב ולומר האותיות הקדושות שבתורה.

(מעובד על פי ה'יום יום' י"א טבת)

לוח שיסורים

"לא רק קביעות בזמן אלא גם קביעות בנפש..." (אדמו"ר הזקן) - היינו שיש לקבוע עתים ללימוד התורה, ליצור 'דופק לימודי' קבוע, ביום ובשעה, עד אשר יגלה האדם כי, לאמיתו של דבר, התורה היא לחם חוקו ומזון הנפש...

בימים האלה מקיים הרב כלב שיעור שבועי קבוע אחד בלבד מידי יום חמישי בשעה 21:15 בדיוק! במושב חמד שבמרכז הארץ, על הכביש (מס' 412) המוביל מבית דגן לאור יהודה. השיעור גם משודר בזמן אמת בשידור חי באינטרנט, באתרנו: www.tanyaor.com. התכנסות (כיבוד ושתייה קלה מ-20:30, תפילת ערבית בשעה 21:00) במושב חמד, רח' הזית 83 בבית הכנסת שבחצר משפחת שרעבי. לפרטים נוספים: שי גרציק 052-4-446-144.

[בכניסה למושב חמד - ישר עד הכיכר, בכיכר שמאלה לרח' הזית - לקראת סוף הרחוב, לפני הכיכר הבאה - הזית 83 מצד שמאל. חניה בשפע מאחורי בית הכנסת שבהמשך שביל הכניסה לחצר]

לחיות עם הזמן... (אדמו"ר הזקן) - היינו שבכל זמן וזמן מתרחשת פתיחת שער רוחני, דרכו יורדים לעולם הזה אור ושפע מיוחדים, אשר יש להכין כלים כדי לקלוט 'גשמי ברכה' אלה ולתרגמם למעשים עד אשר תואר, באופן ממשי, סביבתנו המיידית בגוון המסוים של נתינת הכח הטמונה באותו זמן.

ה' טבת – חג הספרים

גניבת הספרים

בקיץ תשמ"ה נתגלה כי מספריית אדמו"ר הריי"צ (הרבי הקודם, רבי יוסף יצחק שניאורסון) נעלמו ספרים יקרי ערך. ספריה זו כוללת כתבי יד עתיקים וספרים נדירים בכל מקצועות התורה, אוצר עצום של פרשנות והגות בנגלה ובנסתר, ספרי קבלה ופירושים מופלאים של גדולי ישראל על ספרי התנ"ך.

כל הנסיונות לאתר את האחראי להיעלמות הספרים לא צלחו, עד אשר נפתרה התעלומה באמצעות מצלמה נסתרת שהותקנה במקום. התברר כי נכדו של הרבי הקודם נוהג להיכנס בהיחבא מדי פעם בפעם לספריה ולצאת ממנה בחשאי כשבחיקו ספרים שנטל משם. הוא טען כי זכותו הלגיטימית לנהוג בספריה כרצונו באשר מדובר

ברכוש הפרטי, ירושתו מסבו אדמו"ר הריי"צ. ואילו לחתנו, הוא האדמו"ר מליובאוויטש נשיא דורנו, וכן לכלל החסידים, הוסיף ואמר, אין כל שייכות אליה.

כמו כן, טען, כי מכיון שלא ניתנת הרשות לציבור הרחב לבקר בספריה בחופשיות, הרי שבפועל אין הספרים וכתבי היד שבה משמשים ל'הפצת המעיינות'. ויתירה מזו, הגדיל הוא לטעון בחוצפה, אגודת חסידי חב"ד כלל אינה גוף פעיל.

המשפט

אגודת חסידי חב"ד נאלצה לפנות לבית המשפט, ובשל ריבוי המסמכים שהוגשו בפני השופט נתארכה חקירת הענין תקופה ממושכת. בין היתר, כאשר נחקרה הרבנית חיה מושקא, רעייתו של הרבי מליובאוויטש, קבעה היא בעדותה: **"הרבי, וגם הספרים שייכים לחסידים"**. דבריה שהרשימו מאד את השופטים תרמו ביותר להכרעת הדין.

ביום ה' טבת תשמ"ז פורסם סוף סוף פסק הדין. השופט קיבל את טענתה העיקרית של אגודת חסידי חב"ד אשר כל חייו של הרבי הריי"צ היו מוקדשים לכלל. בפסק הדין נקבע כי הספרייה אינה רכוש פרטי כי אם רכוש אגודת חסידי חב"ד העולמית. בהתאם לכך חוייב הנאשם בהחזרת הספרים.

שמחת הנצחון

בשורת הנצחון התפשטה במהירות והשמחה גאתה בכל ריכוזי חב"ד שבכל רחבי תבל. יום הכרעת הדין הפך ל'יום טוב' עבור החסידים שיצאו בהמוניהם לרחובות, וריקודיהם נמשכו כל היום. עיקר השמחה התמקדה ב'בית חיינו' – המרכז העולמי של חב"ד (בית מס' 770) שברחוב איסטרן פארקווי שבברוקלין ניו יורק – ואלפים נתקבצו במקום לחגוג את הניצחון הגדול.

בשיאה של השמחה התפלל הרבי תפילת מנחה בניגון של יום טוב בבית הכנסת הגדול, ולאחריה פתח בשיחה מיוחדת.

בין היתר אמר: "... כמו בעת מאסרו וגאולתו של רבנו הזקן, הרי בעל השמחה והגאולה למד מכל האירועים הוראות בעבודת ה'. אחת ממסקנותיו היתה כי עתה יש להוסיף ביתר שאת בהפצת המעיינות הוצה. ואם כך, ברורה גם לגבינו ההוראה האלוקית הנצחית הטמונה באירוע הנוכחי. דוקא לנוכח הטיעונים וההאשמות כאילו אין 'אגודת חסידי חב"ד' גוף חי ופעיל, הרי שמטיעונים אלה מוכרחים ללמוד עתה כי יש להגביר עוד יותר את

הפצת תורת רבנו ולימודה ביחיד וברבים מתוך התלהבות עצומה ושמחה הפורצת כל גדר...". גם בימים הבאים נמשכה השמחה, ובמשך שבעה ימים זכינו לשמוע מפי הרבי בכל יום שיחה מיוחדת. ימים אלה נזכרים בדברי ימי חב"ד כ"שבעת ימי המשתה" לרגל ה"דידן נצח" (הנצחון בידנו).

יום ה' בטבת, "דידן נצח", נקבע ליום חג ומועד של נצחון האור על החושך.

את יום חגם של הספרים, מציינים מידי שנה בשנה בהתוועדויות של שמחה, בקניית ספרים חדשים, ובעיקר – בלימוד בספרים הישנים והחדשים.

התחדשנו!

בוטאו לבקר

באתר המשודרג

Www.tanyaor.com

צום עשרה בטבת

עשרה בטבת נקבע ע"י חז"ל ליום צום ותענית. מיום זה החלה השתלשלות המאורעות שהביאו בסופו של דבר לחורבן בית המקדש. ביום זה הטיל נבוכדנצר מלך בבל מצור על ירושלים וצר עליה כשנתיים וחצי, עד אשר בי"ז בתמוז הובקעה העיר ובט' באב נחרב בית המקדש הראשון.

יום רצון לה'

כתב הרמב"ם: "יש ימים שכל ישראל מתענים בהם מפני הצרות שאירעו בהן, כדי לעורר הלבבות לפתוח דרכי התשובה. ויהיה זה זיכרון למעשינו הרעים ומעשה אבותינו שהיה כמעשינו עתה, עד שגרם להם ולנו אותן הצרות. שבזיכרון דברים אלו נשוב להיטיב, שנאמר: "והתוודו את עוונם ואת עוון אבותם".

כוונת הצום היא להביא גם את הגוף לידי הרגשת צער הגלות, על ידי "מיעוט חלבו ודמו" בגשמיות. על כן, כל איש ואשה בריאים, מעל גיל מצוות, צמים בימים אלו מעלות השחר ועד לצאת הכוכבים. אלא שבכך אין די. עיקר משמעות הצום, בפנימיות, הינה רוחנית – ביום הצום על האדם לעסוק בתיקון הסיבה והגורם לענין החורבן והגלות. פנימיות הצום הינה למעשה 'תענית רצון' שענינה התאפקות האדם מלמש רצונותיו הפרטיים לטובת עשיית תשובה וחשבון נפש.

התשובה, התענית והתפילות, תכליתן זירוז ביאת משיח צדקנו בגאולה האמיתית והשלימה, כהבטחת הקב"ה: "צום הרביעי (י"ז בתמוז, החודש הרביעי מניסן) וצום החמישי (ט' באב) וצום השביעי (ג' בתשרי, צום גדליה) וצום העשירי (י' בטבת) יהיה לבית יהודה לששון ולשמחה ולמועדים טובים, והאמת והשלום אהבו".

המסר הפנימי

ענינו הפנימי של צום עשרה בטבת הוא התבוננות האדם אשר אין להקל ראש ב'מלך בבל' – הוא מסך הבלבול, העדר המיקוד, היורד ואופף מפעם לפעם את תודעתנו. יש לדעת כי שאננות וחוסר מעש אל מול

מצור זה שמטיל היצר על האדם, סופה, פריצת חומותיה של 'נקודת ירושלים' (ירושלים בארמית ירושלים, היא נקודת היראה השלימה השוכנת בתוככי כל אחד ואחת מישראל). יש לזכור תמיד כי אין לאבד זמן! דוקא בעתות מבוכה ומשבר דרושה הזריזות למקד עצמנו, ולו במטרות 'קטנות' חיוביות בסביבתנו המיידית. המכיר בסכנות ה'תרדמת הרוחנית' מתעורר לגונן על עצמו מפני הדרדרות בלתי נמנעת.

להלן מעט מדיני ומנהגי עשרה בטבת:

מי שלא ישן, מותר לו לאכול עד שיעלה עמוד השחר. השוכב לישון ובדעתו להשכים לאכול או לשתות, יתנה בפירוש לפני השינה שיוכל לאכול או לשתות. ואם רגיל לשתות בקומו, אין צריך להתנות לשתיה.

קטנים שיש בהם דעת להתאבל על ירושלים, מאכילים אותם מאכלים פשוטים, ולא יאכלו מעדנים. ילדים לפני גיל מצוות פטורים לגמרי, ואין לחנכם לצום אפילו "לשעות" (אך יש להימנע מלתת להם ממתקים וכדומה). חולה, אף שאין בו סכנה, פטור מהתענית. וכן זקן תשוש-כוח שמצטער הרבה בתעניתו. וכן יולדת (או מי שעברה הפלה), עד שלושים יום מלידתה. מעוברת (שעברו שלושה חודשים מהריונה, או לפני כן אם היא סובלת מחולשה, מהקאות או ממיחושים), וכן מינקת (עד עשרים וארבעה חודשים מהלידה, ורבים מקילים בכך גם אם פסקה מלהניק), פטורות מהצום.

כל אלה רשאים לאכול כשירצו, ואינם צריכים להמתין עד שיסבלו מן הצום או לאכול מעט מעט. עליהם לאכול בצנעה כפי צורכם, אך לא יתענגו במעדנים.

הסיפור השבועי

עולם הדמיון

עברו שנים. 'החוזה' נסתלק לגנזי מרומים, והיהודי 'הדייטש' אף הוא נפטר. בבואו לבית הדין של מעלה לא ידעו להכריע מה לעשות בו. לגיהינום אי אפשר לשלחו, שכן נתן סכומי צדקה גדולים פעמים רבות בחייו. עם זה, לגן עדן אי אפשר להכניסו, שהרי רוב ימיו היה שקוע בתאוות.

פסקו אפוא שדינו יהיה לנוע ולנווד בעולם הדמיון. הוא יעבור במקומות, יחווה חוויות ויראה דברים, שכולם פרי הדמיון. אולם במקום שנשמתו תאחז בו ולא תרפה, שם תהיה מנוחתה.

פתאום מצא האיש את עצמו בחברת ידידיו ומכריו משכבר הימים. הוא ניסה שוב להתהולל עמם ולהשתתף בחגיגותיהם, אך הללו הפנו לו עורף, קיללוהו ולעגו לו, עד שגורש מהם בחרפה. לאחר שכבודו הושפל עד עפר החליט לעוזבם לנצח.

התנחם האיש בעובדה כי עשיר הוא ואיש עסקים מצליח. השקיע אפוא את כל מרצו בעסקיו. קנה ומכר, וקיווה להרוויח יפה. אך לדאבונו, כל עסקיו התמוטטו, ואף הכסף המזומן שהיה עמו נשדד.

קרש ההצלה האחרון שנותר לו היה המשפחה. נותרו לו רק אשתו וילדיו, ומהם ציפה לקבל רוח תקווה של עידוד ותנחומים.

אך לתדהמתו, אשתו וילדיו בזו לו וגירשו אותו. "לך מכאן, נבזה שכמותך", קראו לעברו. הוא ניסה להתחנן ולמצוא מסילות ללבבם, אך הם הפנו לו עורף, וכמעט סקלוהו באבנים.

באין ברירה עזב גם את ביתו. בקושי הצליח לשרך את רגליו. ייאוש עצום אפף אותו. אפסה כל תקוה. אין עוד צורך בו. אין איש מוכן להביט בו.

פתאום נזכר ב'חוזה'. הלוא פעמים רבות נתן סכומים

דרכם של השניים התארכה. בתחילת השבוע יצאו לדרך והתכוונו להגיע לקוצק לפני השבת, אולם בגלל כמה וכמה עיכובים נאלצו לשבות בעיר זקליקוב.

שני החסידים, חסידי קוצק, ידעו כי בעיר הזאת חי רבי לייביש מזקליקוב. אף הוא היה מחבורת 'האריות', כפי שהיו מכונים תלמידיו של 'החוזה' מלובלין. השניים רצו לראות כיצד הוא עורך את 'שולחנו', אולם התלבטו קשות בגלל הבדלי הגישות שבין החסידויות.

ידוע היה רבי מנחם מענדל מקוצק בחתירתו חסרת הפשרות למידת האמת. הוא דרש מחסידיו לעבוד את ה' באמת, ולא לשגות בדמיונות. בשנינות ובחריונות היה מבקר כל דבר שריח של שטחיות וחיצוניות נודף ממנו. לעומתו, הצדיק מזקליקוב סבר שאמת טהורה כמעט אינה אפשרית. לדעתו, כל מאמץ לעבוד את ה', אף שאינו על טהרת האמת, יש לראותו בחיוב.

לאחר לבטים החליטו השניים בכל זאת להיכנס לבית מדרשו של הצדיק. בהיכנסם שמעו את הצדיק מתחיל לספר סיפור על רבו ה'חוזה' מלובלין:

בין הבאים להסתופף בצלו של ה'חוזה' היה סוחר יהודי מגרמניה. לבושו היה מודרני, אך הוא הקפיד לבקר אצל ה'חוזה' כמה פעמים בשנה.

החסידים לא ידעו מי הוא ומדוע הוא נוהג לבוא אל הצדיק. הוא לא נראה בעל תורה ואף לא ירא שמים ובעל מצוות. החסידים אמרו בלבם כי מוטב שיהודי כזה יימצא בלובלין משיימצא במקומות אחרים. עם הזמן דבק בו הכינוי 'הדייטש' (=הגרמני).

בהיותו עשיר גדול נהג לתת בכל פעם סכום נכבד לגבאי החצר, לאחזקת ביתו של הרבי ובעבור תלמידיו שהם אביונים. בכספו הציל לא אחת משפחות יהודיות מחרפת רעב.

בכיו של האיש גבר והלך והוא זעק בקול לא לו: "אם מת אני, שישלחוני לגיהנום. מוטב לסבול את ייסורי הגיהנום ובלבד שלא אשוטט עוד בעולם הדמיון".

השיב לו ה'חוזה': "אמנם בעולם הדמיון אתה שרוי, אולם מכיון שהגעת לכאן, אם תאחז ולא תרפה, תבוא על תיקונך..."

סיים רבי לייבש מזקליקוב את סיפורו, ואמר: "הנה, לפעמים יכול אדם לקנות את עולמו גם אם הוא שרוי בעולם של דמיון, אם יצליח לאחוז ולא להרפות..."

חסידי קוצק הממולחים הבינו מיד את המסר. לאחר השבת באו לקוצק, ומיד בהיכנסם לחדר הרבי, עוד בטרם הספיקו לפצות פה, קרא לעברם הצדיק בחריפותו הנודעת: "דעו, כי טובים כל פתחי שאול מדמיון אחד! טוב הכלב המת, שיודע שהוא מת, מן הארי החי, שאינו יודע שהוא חי!"...

נכבדים ל'חוזה', ודאי ה'חוזה' יעזור לו עכשיו. הוא ניסה ללכת ללובלין, אך לא מצא את הדרך. מכשולים רבים עמדו לפניו. הוא מעד וכשל שוב ושוב, אך לא הרפה. אדיר היה חפצו להגיע ללובלין, וסוף סוף, לאחר תלאות וייסורים רבים, מצא את עצמו לפני ביתו של ה'חוזה'.

הבית נראה מוזר ושונה. איש לא נראה בסביבתו, ואף שעריו היו נעולים בבריה. האיש כמעט איבד את תקוותו האחרונה, אולם אזר אומץ וניסה להיכנס. פתאום ראה מולו את איש האלוקים, ה'חוזה' מלובלין. כל רגשותיו התפרצו בבכי מר, והוא זעק מקירות לבו: "רבי, הושיעני! ידידי הפנו לי עורף, עסקיי ירדו לטמיון, ואף אשתי וילדי בגדו בי וגירשוני. אנא, רבי, הושיעני!"

קולו של הצדיק הדהד בחלל: "למה לך יידיים ומכרים, למה לך עסקים וכספים, ולמה תבקש את אשתך וילדיך - הלוא מת אתה, ובעולם הדמיון אתה שרוי!"

(מתוך העלון השבועי **שיחת השבוע**)

עזרו לנו, להמשיך בעשייה!

טל' 052-5675770

עמותת "תניא - מודעות עצמית ביהדות" צריכה את העזרה שלך!

”זאת התורה אדם” (במדבר יט' ד)

כשם שבאדם ישנם גוף ונשמה, כך גם בתורת ישראל ישנם גוף התורה (פשט הכתוב-’נגלה’) ונשמת התורה (פנימיותה, סודותיה ורזיה-’נסתר’). במדור זה מובא פרוט נושאי הפרשה על פי ’נגלה’, ובמדור שלאחריו יובא ביאורה של נקודה או של מספר נקודות מן הפרשה על פי פנימיות התורה.

נקודות עיקריות בפרשת ויגש

הוא מדגיש, כי אם האלוקים, כדי להחיותם ברעב.

יוסף דוחק באחיו ומזרזם לעלות ארצה אל אביהם יעקב כדי לבשר לו את הבשורה הגדולה. הוא מבקשם להודיעו כי הרעב ימשך עוד חמש שנים, אשר על כן יירד נא הוא עם כל בני ביתו מצרימה אל בנו יוסף, והוא, המשנה למלך, מתחייב לדאוג לכל מחסורם.

בסערת רגשות מחבק יוסף את בנימין ומנשקו ואת כל אחיו. אט אט, לנוכח כנותו, נרגעים האחים ורוחם שבה אליהם.

השמועה עושה לה כנפיים ברחבי הממלכה ומגיעה עד כסא המלך. פרעה מרוצה מכך שהמשנה האהוב עליו מצא את משפחתו הענפה. ועל כן, גם הוא, פרעה, תומך בירידת יעקב ומשפחתו מצרימה, ומבטיח כי ימלא את כל צרכיהם, ואף יקצה עבורם חבל ארץ פורה להתיישבותם.

נרגשים, כשבאמתחותיהם מזון ומתנות לרוב, עולים האחים בלב שמח לארץ כנען אל אביהם הזקן השרוי באבלו על בנו האבוד וממאן לקבל תנחומים. כשמוע יעקב את הבשורה אשר בנו יוסף חי, פג לבו בקרבו והוא מסרב להאמין באמיתת הבשורה. רק לאחר שבניו מציגים בפניו סימנים שמסר להם יוסף, מתעורר הוא לחיים – ”ותחי רוח יעקב אביהם”.

יעקב, הכוסף לראות לפני מותו את בנו האהוב מתארגן

יהודה מעמיד עצמו מול יוסף

כיון שיוסף מתח את עצבי אחיו עד לנקודת קצה גבול היכולת, נחלץ יהודה (שערב באופן אישי באוזני אביו לשלום בנימין הצעיר) להעמיד עצמו מול המשנה למלך, מבלי הבט מה תהיינה תוצאות הדבר. הוא ניגש ליוסף בתקיפות רבה שאינה מותירה שום ספקות באשר לנחישותו. בנימין הורד מצרימה, הוא מסביר, למורת רוח אביהם יעקב ששכל בן אחד. והוא, יהודה, אשר ערב אישית בפני אביו כי יחזיר את בנימין בריא ושלם לביתו, היאך יוכל עתה לחזור בלעדיו לארץ כנען? בסיום דבריו מציע יהודה כי יהיה הוא לעבד תחת בנימין אחיו.

יוסף מגלה זהותו

יוסף אינו יכול עוד להסתיר את רגשותיו הגואים בקרבו. הוא חש את מצוקת אחיו ומחליט להתגלות בפניהם. לאחר 22 שנות ניתוק ממשפחתו שב עתה יוסף בן ה-39 ומתחבר עם אחיו. הוא פוקד על כל הנוכחים לצאת מן החדר, ובהיותם לבד הוא מתוודע אל אחיו. הוא מרכך את ההלם הראשוני שאחז בהם ומפיג בדיבור רך את חששם מפני נקמתו. ולאחר שהוא מוכיח להם כי האיש העומד לפניו אינו אלא יוסף אחיהם, מוסיף הוא להרגיעם אשר כל השתלשלות האירועים מרגע מכירתו ועד עתה, הכל מכוון ביד ההשגחה העליונה. לא הם שלחוהו למצרים,

מיד לירידה למצרים.

יעקב יורד מצריימה

יעקב יוצא לדרך בשמחה רבה אלא שחשש כבד מקנן בלבו שמא אין רצויה ירידתו למצרים עם כל משפחתו. על כן, בחנייתם בדרך בבאר שבע, הוא מעלה קרבנות לה'. והנה נגלה אליו הקב"ה. האלוקים מחזק את החלטתו לרדת מצרימה ומבטיחו כי יהיה עמו במצרים, ועוד יתירה מזו, דוקא שם תתרחב המשפחה ותהיה לעם גדול, ולכשתגיע השעה, יוציאם ממצרים וישיבם אל ארץ אבותיהם.

משפחת יעקב היורדת מצריימה (מלבד הכלות שהצטרפו אליהם) מונה שבעים נפש, והתורה מונה אותם בשמותיהם.

בעוד הם מתנהלים לאיטם בדרכם מצריימה, שולח יעקב את יהודה לפניהם להקים בארץ גלותם תשתית תורנית – בית מדרש שיהווה מרכז רוחני לפסיקה הלכתית ולחינוך הילדים.

כאשר מתבשר יוסף כי אביו ובניו עושים את דרכם אליו, מזדרז הוא בעצמו לרתום את הסוסים למרכבת השרד המלכותית ויוצא לקראתם לקבל את פניהם. ההתרגשות במפגש עצומה. וכששוככת מעט השמחה, מסביר יוסף לאחיו כי מוטב שיאמרו לפרעה כי מתפרנסים הם מרעיית צאן. כך יוכלו לקבל חבל ארץ משלהם, את ארץ גושן המשופעת במרעה.

פגישת יעקב עם פרעה

בהגיע המשפחה המאוחדת מצריימה, מציג יוסף אחדים מאחיו בפני פרעה. בתוך שיחתם עם המלך הם מספרים כי הם רועי צאן לפרנסתם, ואכן לשמע הדברים מחליט

פרעה ליישבם בארץ גושן.

יוסף מציג את אביו בפני המלך ופרעה מתעניין לגילו המופלג של יעקב. יעקב משיבו כי הוא בן 130 וכי שנותיו היו מלאות צער וקשיים. לבסוף מברך יעקב את פרעה ונפרד ממנו.

בתוקף תפקידו כמשנה למלך מיישב יוסף את משפחתו המורחבת בארץ גושן ודואג לכל מחסורם.

ברכת יעקב והתיישבות בני ישראל במצרים מביאים לסיום תקופת הרעב הגדול (אף שחלפו רק שתיים מתוך שבע שנות הרעב). לאחר תיאור התאחדות יוסף עם משפחתו, חוזרת התורה לתאר את אירועי שנות הרעב במצרים.

יוסף משתלט על כל ממלכת מצרים

כזכור, צובאים ההמונים על מחסני יוסף בבקשת מזון. כאשר אוזל כספם, מוכר להם יוסף מזון תמורת עדרי צאן ובקר ושאר בעלי חיים. עם תום שנת הרעב הראשונה, כאשר לא נותר בידי העם כל רכוש כי אם גופם ואדמתם, מולאמות כל אדמות מצרים תמורת המזון שבמחסנים. יוסף יוזם פיזור אוכלוסין כדי שלא ישאר זכר לבעלות פרטית על האדמות, בכך הוא מסיר מעל משפחתו את תחושת הזרות במצרים. בני ישראל מתבססים ומתרבים בארץ גושן.

כאמור, בברכת יעקב פוסק הרעב בטרם עת. בתום השנה השנייה כאשר שבה האדמה להצמיח, מחלק יוסף זרעים לכל נתיני הממלכה בעבור חמישית מהתבואה כמס לאוצר המלך. בכך מעשיר יוסף את אוצר המלוכה בהון עתק, וגם זוכה להכרת תודה על שהעניק יכולת שיקום אישית לכל אדם בממלכה.

אחדות בהתחלה ואחדות בסוף

נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

ויגש אליו יהודה (בראשית מ"ד, י"ח)

ידוע, ששמה של פרשה בתורה מורה על תוכנה (הדבר מסביר מדוע לפעמים נבחרת המילה הראשונה של הפרשה לשמש כשם הפרשה ולפעמים נבחרת מילה שנייה ושלישית, ויש שהפרשה נקראת על שם מילה מתוך הפסוק השני). דבר זה נראה היטב בפרשתנו, שכן תוכנם הפנימי של כל עניני הפרשה מתגלה במילה "ויגש". הפרשה מספרת על אירועים רבים ושונים: התייצבותו של יהודה לימין בנימין, התוודעות יוסף אל אחיו, ירידת יעקב ובניו למצרים וכו'; אבל כאשר מתעמקים בתוכנם הפנימי של אירועים אלה, מגלים שהדבר המאחד את כולם הוא – "ויגש".

ועידת המלכים

מהותה של המילה "ויגש" היא פגישה, התקרבות גשמית של אדם אל רעהו, עד כדי התאחדות. על ה'גישה' הזאת של יהודה ליוסף קוראים חז"ל את הפסוק: "כי הנה המלכים נועדו". בספר הזהר נאמר, שזו היתה "התקרבות של עולם לעולם, שיתאחדו זה בזה, כדי שיהיו כולם אחד".

הדבר משתקף ביתר בהירות בהפטרה (כידוע, ההפטרה גם מפרשת את הפרשה). ההפטרה מדברת על שלימות ה'גישה' של יהודה ליוסף, כפי שתהיה לעתיד לבוא, שאז יהיה האיחוד המלא בין מלכות יהודה למלכות יוסף: "קח לך עץ אחד וכתוב עליו ליהודה... ולקח עץ אחד וכתוב עליו ליוסף... והיו לאחדים בידך". וההפטרה מסיימת: "ועשיתי אותם לגוי אחד... ומלך אחד יהיה לכולם".

דוקא במצרים

ברור אפוא, שענינו של "ויגש" הוא להביא אחדות במקום שיש פירוד, ובזה עוסקת הפרשה כולה: מסירות נפשו של יהודה למען בנימין ביטאה את האחדות שנוצרה בין השבטים, במקום הפירוד שהיה ביניהם בעבר. אחר כך התוודע יוסף אל אחיו, ואז התאחדו מחדש כל שנים עשר השבטים, והתאחדות זו היא שמעניקה את הכח להגיע לאחדות השלמה בימות המשיח.

גם המשך הפרשה מבטא אחדות: ירידת יעקב למצרים והתיישבותם של בני ישראל במדינה זו, באה כדי להביא את האחדות האלוקית דוקא למקום שהיה במצב של שיא הפירוד מהקדושה. מצרים היתה "ערוות הארץ" (וכפי שמפרשים חז"ל: "מקולקלין שבאומות"), ושלטה בה עבודה זרה. יעקב ובניו ירדו דוקא לדיוטה תחתונה זו, כדי להביא גם לשם את האחדות האלוקית.

אחדות בין יהודים

פרשת ויגש מלמדת אותנו, שיסוד הכול היא האחדות. זו התחלת עבודת ה' – כמנהג הידוע לומר קודם התפילה: "הריני מקבל עליי מצות עשה של ואהבת לרעך כמוך"; וזו גם תכלית העבודה – להביא את כל הבריאה לידי אחדות.

במיוחד בימים אלה, ימי הגלות האחרונים, יש לשים דגש על ענין האחדות – להביא אחדות בין יהודי ליהודי, בין 'יששכר' (לומדי תורה) ל'זבולון' (בעלי עסק), עד להתאחדותו של העולם כולו במלכות ה'.

חסידות על הפרשה

ויגש

בגלות האחרונה, "ולהחיות לכם לפליטה גדולה" – ובסוף הגלות יזכו "לפליטה גדולה" של הגאולה.

(אור התורה' בראשית כרך ו, עמ' 2216)

העושר הגשמי – כלי ואמצעי לעושר רוחני שמני אלקים לאדון לכל מצרים רדה אלי אל תעמד (מה,ט)

חז"ל אמרו (פסחים קיט) כי "כל כסף וזהב שבעולם יוסף ליקטו והביאו למצרים כו', וכשעלו ממצרים העלום עמם". במאמר זה רמזו חז"ל כי המטרה והתכלית של גלות מצרים היא בירור הניצוצות המצויות בכסף ובזהב הגשמיים והעלאתם לקדושה.

זהו שרמז הכתוב:

"שמני אלוקים לאדון לכל מצרים" – ובידי ללקט ולקבץ כל כסף וזהב שבעולם ולהביאו למצרים, ולכן "רדה אלי אל תעמוד" – כי מעכשיו אפשר שתתבצע הכוונה והמטרה של גלות מצרים, היינו שבני ישראל יבררו ויעלו את ניצוצי הקדושה הנמצאים בכסף וזהב זה ("העלום עמם").

(לקוטי שיחות' חלק ג, עמ' 823)

נתינת כח לסבול את ארבעת הגלויות כי למחיה שלחני אלקים לפניכם... לשום לכם שארית בארץ ולהחיות לכם לפליטה גדלה (מה,ה-ז)

יוסף ליקט ואסף את ניצוצי החסדים שנפלו במצרים בסוד 'שבירת הכלים', ככתוב (לקמן מז) "וילקט יוסף את כל הכסף הנמצא בארץ מצרים" (כסף רומז לאהבה וחסד, מלשון "נכסוף נכספת לבית אביך"). הוא עשה זאת כדי להשפיע לישראל מחסדים אלו בכל משך זמן הגלות, ועל ידי זה יהיה להם גם הכח לסבול את ארבעת הגלויות (כאדם היוצא לדרך רחוקה, שמכין לעצמו מזון רב כצידה לדרך).

תוצאת השפעה זו היא, שלכל אורך זמן הגלות הזאת מאמינים כל ישראל בביאת המשיח באמונה שלמה ואיתנה בלי שום ספק וספק ספיקא כלל. אמונה זו נובעת מהשפעת החסדים שיוסף השפיע לנשמות ישראל.

זהו שרמז הכתוב:

"וישלחני אלקים לפניכם" – ירידתו של יוסף למצרים ללקט ניצוצי החסדים היתה כדי "לשום לכם שארית בארץ" – שיוכלו בני ישראל להתקיים בארבע הגלויות, ובפרט

באתר ביו-טיוב ובפייסבוק:
 מגזין, שיעורים נגונים ובלוגים מצולמים
 (באיכות HD), שידורים חיים בימי חמישי.
WWW.TANYAOR.COM

עודה ראשונה לנפש

סדר התנ"ך

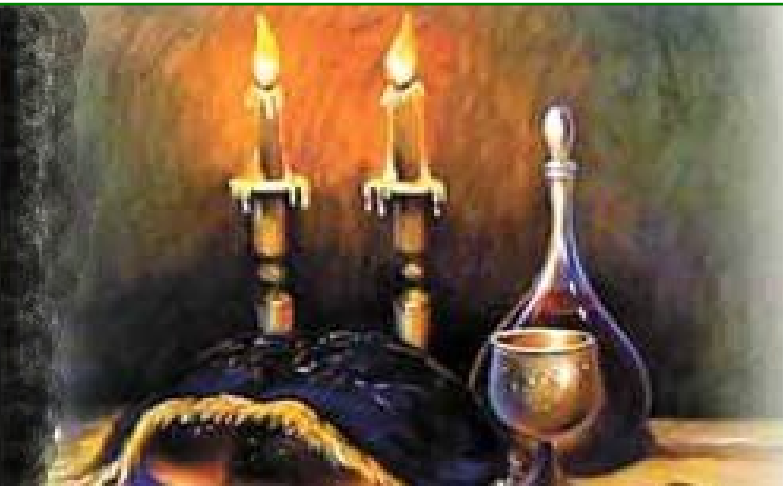
שבת שלום!!!

ליקוט, רעיונות, כתיבה ועימוד: חי דמארי
 כתיבה, עריכה, והגהה: הרב יאיר כלב
 להערות, הארות, הצעות או תיקונים, אנא כתבו לנו
tanyaor4u@gmail.com

הרבי מליובאוויטש הנהיג ועודד שכל אשה ובת (מגיל רך ביותר ולפחות מגיל 3) תדלקנה נרות שבת וחג.

צאת השבת	הדלקת נרות	עיר (שעון חורף)
17:18	16:02	י-ם
17:20	16:16	ת"א
17:17	16:06	חיפה
17:22	16:21	ב"ש

נהנתם? העבירו הלאה, לזכות עוד ועוד יהודים בהרחבת המודעות למקורותינו.

נא לשמור על קדושת הגיליון